

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา
ตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
DEVELOPMENT OF INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL DIRECTORS AFFECTING THE
EFFICIENCY OF SCHOOL MANAGEMENT ACCORDING TO THE QUALITY POLICY UNDER THE
SURATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

อดาวัลย์ สโมธาน¹ นัจจรี เจริญสุข¹ และ นันทพงศ์ หมิแหลมหมื่น¹

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Adawan Samothan¹ Natjaree Jaroensuk¹ and Nanthapong Mileman¹

¹Graduate School, Suratthani Rajabhat University

(Received: May 24, 2023; Revised: July 4, 2024; Accepted: August 9, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ประเมินความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 112 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ใช้การสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 คนเครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความสอดคล้อง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหา ด้านการให้กำลังใจเชิงบวก และด้านการจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ 2) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ พบว่า ควรมีการนำเอาแนวทางไปใช้กำหนดเป็นองค์ประกอบของร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและสนับสนุนการสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อันประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ และ 3) ความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, การบริหารจัดการสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research are: 1) synthesize innovative leadership components for school administrators; 2) develop an innovative leadership model for school administrators; 3) assess the suitability of the innovative leadership model for school administrators. This research utilizes both quantitative research and qualitative research methodologies. The quantitative research sample consisted of 112 school administrators. The sample was analyzed using Krejci and Morgan's ready-made table and simple randomization. The qualitative research sample group consisted of 7 experts and academics in educational administration from Surat Thani Province. Specialized forms were utilized to assess the suitability of innovative leadership styles for school administrators. The specialized forms have a consistency index of 1.00 and a reliability coefficient of 0.97. The statistics used to analyze data were mean, standard deviation, and average. The research findings were: 1) innovative leadership of school administrators in Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2 consists of 8 components: vision, teamwork, participation, creative innovation, utilization of information technology, problem-solving, positive encouragement, and resource obtainment; 2) development of innovative leadership models for school administrators enhanced the efficiency of school management; 3) appropriateness of the innovative leadership model of school administrators was at a high level.

Keywords: Development Model, Innovative Leadership, School Management

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขันเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (ประหยัด พิมพา, 2561) โดยมุ่งเน้นพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นในยุค 21 century ยุคแห่ง Disruptive Technology ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันที่สูงขึ้น สร้างปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงนี้ก็สร้างโอกาสใหม่ๆทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลเพื่อเสริมสร้างการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติ จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคในการบริหารจัดการ (Management) และความเป็นผู้นำ (Leadership) เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงได้ (ศุภภัทรวริศรา เกตุสุนทร และฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี, 2564) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารที่จะทำภารกิจในการนำองค์กรสู่ความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นผู้รอบรู้รอบในทุก ๆ ด้าน ที่จะสามารถใช้กลยุทธ์แห่งการนำองค์กร นำบุคลากรให้สำเร็จตามเป้าหมาย เข้าใจกระบวนทัศน์ Paradigm แห่งการบริหารงาน และมีมิติการพัฒนานคน พัฒนางาน ตลอดจนพัฒนาองค์กร ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์โดยใช้ทักษะกระบวนการ ในการนำหลักการไปประยุกต์ใช้และขยายสู่การสร้างความรู้เชิงวิจัยและพัฒนาเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างประโยชน์ต่อสังคม ในระบบการให้บริการข้อมูล สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ผู้เรียนและผู้ให้บริการทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถ

เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์เป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ เพื่อเสริมสร้างการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติ (พิตติภรณ์ สิงคราช, 2560)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ในการบริหารสถานศึกษา ผู้นำสถานศึกษาต้องมีเป้าหมายในการพัฒนานวัตกรรมที่ชัดเจน ชอบเปลี่ยนแปลงสิ่งรอบตัวให้เป็นไปในทางที่ดี มีประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความสนใจในกระบวนการและขั้นตอนและสามารถมองเห็นเป้าหมายในเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นจริงที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้ (กนกวรรณ จันทนิมะ, อมร มาศรี และสุพจน์ ดวงเนตร, 2565)

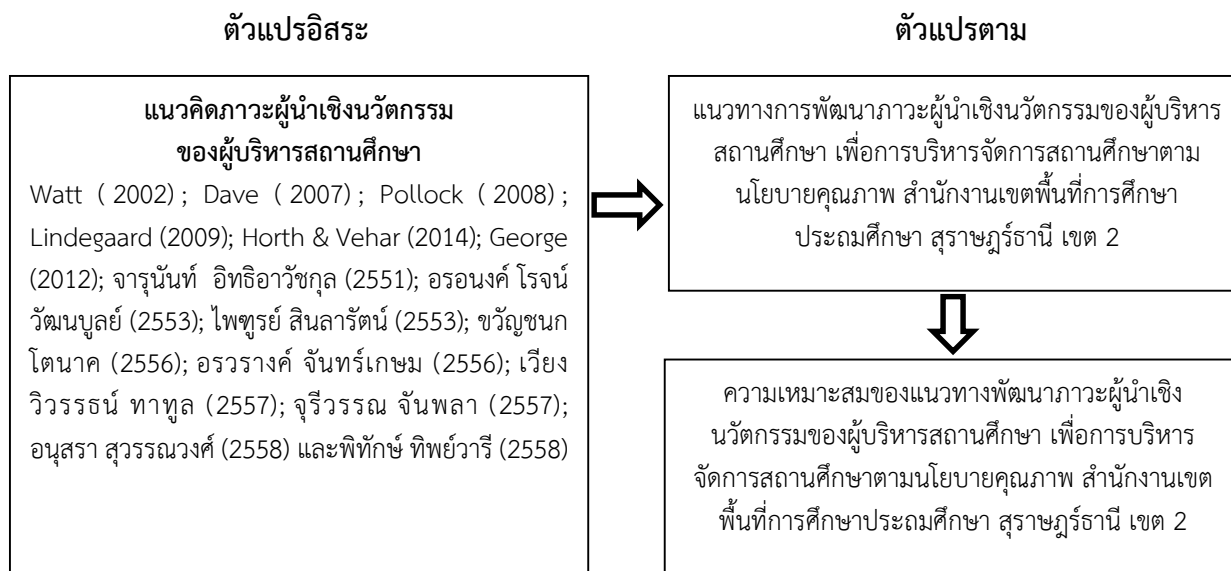
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายคุณภาพ (QUALITY POLICY) ในการพัฒนาระบบและกลไกการดูแลความปลอดภัยให้กับครู ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาจากภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสมรรถนะ พัฒนาตนเองด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายสถานศึกษาเป็นฐาน มีนวัตกรรมเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนานวัตกรรมเป็นกลไกในการยกระดับคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง เพิ่มประสิทธิภาพระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เป็นอย่างไร แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความสอดคล้องหรือไม่ และความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในเชิงคุณภาพ คือ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ รวมทั้งหมดจำนวน 7 คน

ประชากรที่ใช้ศึกษาเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 179 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 159 คน (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2, 2565) และกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 112 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประมณศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมของการนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไปใช้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นำแบบประเมินความเหมาะสมตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความถามและเนื้อหา การคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา (กัลยา วานิชปัญญา, 2557) โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) โดยพบว่าค่า IOC มีค่า 1.00 หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาตรวจสอบด้านความเชื่อมั่น (reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์และร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลผู้บริหาร จากนั้นจึงดำเนินการเข้าสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่ผู้ให้สัมภาษณ์กำหนด

3.2 ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์และร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google form

3.3 ส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Form ผ่าน QR-Code ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วขอให้ส่งกลับมาให้ผู้วิจัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำข้อมูลที่ได้มาสรุป โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Document Analysis) และสร้างข้อสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมฯ ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อจัดทำเป็นหมวดหมู่ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและรายด้าน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวราชธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

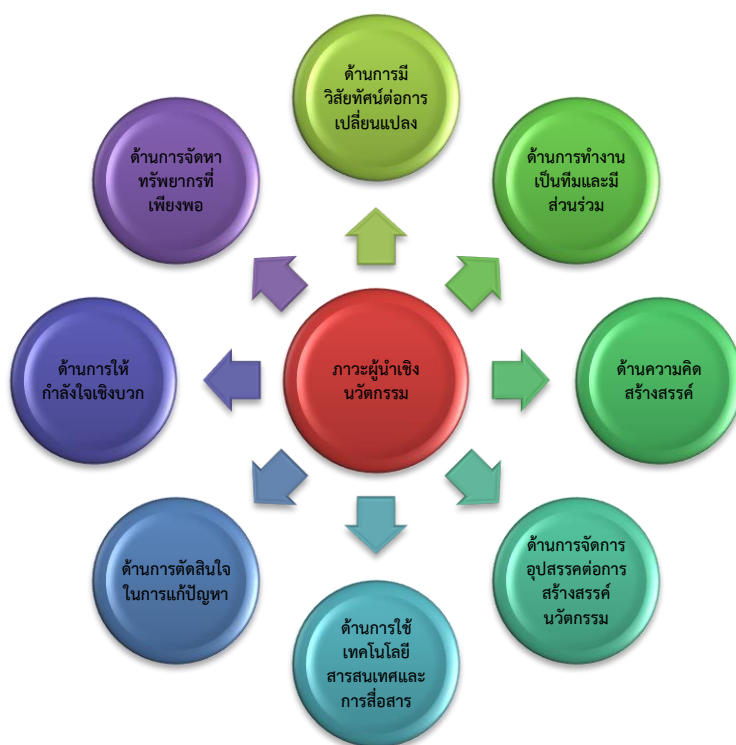
1. การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวราชธานี เขต 2 โดยการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวราชธานี เขต 2

ภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรม	Watt (2002)	Dave(2007)	Pollock(2008)	Lindegard(2009)	Horth (2014)	George(2012)	จรรณันท์ อธิธาวิกุล(2551)	อรอนงค์ โรจน์วัฒนบุญ(2553)	ไพฑูรย์ สันลารัตน์(2553)	ขวัญชนก โตนาค(2556)	อรรราชค์ จันทร์เกษม(2556)	เวียงวิวรรณ ทำกุล(2557)	จิรวัฒน์ จันทลา(2557)	อนุสรณ์ สารณวงศ์(2558)	พิทักษ์ ทัพย์วารี(2558)	สรุปคะแนน	องค์ประกอบที่เลือกศึกษา
การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	*
การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13	*
การคิดสร้างสรรค์						✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	8	*
การขจัดอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓		11	*
การวัดและประเมินผล						✓	✓		✓	✓				✓		5	
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓		✓				8	*
การตัดสินใจและแก้ปัญหา	✓					✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓	8	*
การให้กำลังใจเชิงบวกแก่บุคลากรในองค์กร		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	10	*
การกำหนดภาระงานที่เหมาะสม		✓			✓	✓	✓				✓					5	
การจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ		✓			✓				✓	✓	✓	✓		✓	✓	8	*
ผลงานนวัตกรรมที่ทำหาย	✓				✓		✓		✓		✓					5	
การมีเสรีภาพ			✓		✓	✓	✓			✓				✓		6	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวราชธานี เขต 2 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหา ด้านการให้กำลังใจเชิงบวก และด้านการจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ

2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จากทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน สรุปได้ว่า ควรมีการนำเอาแนวทางไปใช้กำหนดเป็นองค์ประกอบของร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ และสนับสนุนการสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อันประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพโดยร่างของรูปแบบฯ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 รายละเอียด ดังตาราง 2-3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวราชบุรีธานี เขต 2

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง	4.60	0.44	มากที่สุด
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.60	0.41	มากที่สุด
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.58	0.43	มาก
4. ด้านการจัดการอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.51	0.43	มากที่สุด
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.45	0.45	มาก
6. ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหา	4.61	0.44	มากที่สุด
7. ด้านการให้กำลังใจเชิงบวก	4.63	0.42	มากที่สุด
8. ด้านการจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ	4.48	0.47	มาก
ภาพรวม	4.56	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวราชบุรีธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มี 5 ด้าน ระดับมาก มี 3 ด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการให้กำลังใจเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหา และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

ตารางที่ 3 ความเหมาะสมของการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม

องค์ประกอบของการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ขั้นตอนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)	4.43	0.51	มาก
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการ (Processes)	4.42	0.54	มาก
ขั้นตอนที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Outputs/Outcomes)	4.48	0.51	มาก
ภาพรวม	4.44	0.52	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความเหมาะสมของการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนการสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ขั้นตอนที่ 3 ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Outputs/Outcomes) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) และขั้นตอนที่ 2 กระบวนการ (Processes) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายไว้ดังนี้

ผลการศึกษาค้นคว้าประกอบและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแนวทางทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จากทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการตัดสินใจในการแก้ปัญหา ด้านการให้กำลังใจเชิงบวก และด้านการจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะมีบุคลิกหรือลักษณะที่ต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องเทคโนโลยีซึ่งเป็นนวัตกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวความคิดของ Weiss & Legrand (2011) กล่าวว่า ผู้นำเชิงนวัตกรรม หมายถึง การแสดงออกของผู้นำที่มีความสามารถในการเข้าถึงปัญหา หรือโอกาสที่ซับซ้อน และค้นพบแนวทางในการดำเนินการใหม่ ๆ หรือไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนโดยผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมีความฉลาดทางนวัตกรรม (Innovative Intelligence) เพื่อช่วยให้เกิดนวัตกรรมในองค์กรมากขึ้นอีกด้วย ในส่วนของการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารนั้น ไม่เพียงแต่ต้องให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีแล้ว การสร้างและกระตุ้นทีมงานให้มีส่วนร่วมในการทำงาน การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การให้กำลังใจ สร้างบรรยากาศองค์การให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาทีมให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภิญญากิจ เกตุวิเศษกุล (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาในเรื่องสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษา พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการในองค์กร มากที่สุด รองลงมา คือด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านความคิดสร้างสรรค์

การประเมินความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จากการศึกษา พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยในด้านการให้กำลังใจเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากนวัตกรรมจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้จากการทำงานร่วมกันของบุคคลที่มีพื้นฐานหลากหลาย (Cross-functional) ในขณะเดียวกัน ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร เนื่องจากหน้าที่บุคลากรจะเป็นผู้สามารถคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ได้ บุคลากรเองจะต้องมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม สถานศึกษาจะต้องมีความเชื่อมั่นต่อการสร้างนวัตกรรมและให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนา “ทรัพยากรมนุษย์” ในที่นี้ หมายถึง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การสร้างนวัตกรรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์รวมถึงการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้กลายเป็นค่านิยมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและเป็นวัฒนธรรมขององค์กรในที่สุด การ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าครูท่านใดต้องการการสนับสนุนด้านใดเพื่อให้การปฏิบัติงานนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ผลการศึกษารวบรวมความเหมาะสมของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และเหมาะสมที่จะนำไปบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีนโยบายหรือแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพ นำองค์ประกอบของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามนโยบายคุณภาพ ทั้ง 8 องค์ประกอบไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรนำองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการศึกษา

1.3 สถานศึกษาในปัจจุบันควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรม และส่งเสริมให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาการส่งเสริมการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมให้กับครูในสถานศึกษาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมโลกในปัจจุบัน และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู โดยเปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาให้มีความทันสมัย โดยผู้บริหารจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมและมีส่วนร่วมในกระบวนการนวัตกรรม

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาการส่งเสริมการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมให้กับครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนาตนเอง

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ทั้ง 8 ด้าน ไปใช้ในการบริหารงาน ทุกฝ่ายของสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้บุคลากรมีความสามารถในการใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในสังกัดอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาและพัฒนาชุดฝึกเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งอื่น ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน

2.3 ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากการนำแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ไปใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ จันทนิมะ, อมร มะลาศรี และสุพจน์ ดวงเนตร. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(39), 93-101.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). การใช้ SPSS for Windows. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- เกรียงไกร ทานะเวช (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสะเต็มศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารช่อพะยอม, 30(1), 47-58.
- บุศรา ทับทิมศรี, วัชร ชูชาติ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2562). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมาตรฐานสากล. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 7(1), 545-558.
- ประหยัด พิมพ์. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด, 7(1), 242-249.
- พิติกรณ์ สิงคราช. (2560). การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน. สืบค้น 20 สิงหาคม 2565, จาก <http://pittiporn-ja-o.blogspot.com/2010/05/ek.html>.
- ศุภิญญาภิก เกตุวิเศษกุล. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศุภภัทรวิธรา เกตุสุนทร และฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี. (2564). การศึกษาในยุค Disruptive Technology Education in the Disruptive Technology. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรม ท้องถิ่น, 5(3), 73-86.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2565. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Weiss, S. Davic and Legand, P. Claude. (2011). *Innovative Intelligence*. Ontario, Canada: John Wiley & Sons.